

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003350

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Полтавський університет економіки і торгівлі, наказ №338-С від 30.09.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Олександр Сергійович

2. Oleksandr S. Savchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-9800-4962

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Менеджмент

Дата захисту: 04-09-2026

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15779

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.61

Тема дисертації:

1. Управління спроможністю розвитку територіальних громад у процесі післявоєнного відновлення України
2. Managing the development capacity of territorial communities in the process of post-war reconstruction of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертаційну роботу присвячено обґрунтуванню та розробці теоретико-методологічного забезпечення, науково-методичних основ і практичних рекомендацій щодо діяльності територіальних громад сільського й селищного типів в контексті забезпечення високої здатності до розвитку в процесі післявоєнного відновлення. У дослідженні поставлено мету дисертаційної роботи, яку було визначено в теоретико-методологічному обґрунтуванні та розробці механізмів управління спроможністю розвитку сільських і селищних територіальних громад у процесі післявоєнного відновлення України. Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретико-методичних положень та розробленні науково-практичних рекомендацій щодо розробки цілісної системи управління спроможністю розвитку сільських і селищних громад у процесі післявоєнного відновлення України. Автором запропоновано до наукового обігу поняття спроможності розвитку територіальної громади як синтетичної категорії її здатності поступово покращувати

стан позитивних економічних показників своєї діяльності й життя людей та розроблено систему маркерів спроможності розвитку сільських і селищних територіальних громад як показників управлінських рішень, які створюють умови розвитку громад, або гарантовано покращують стан їх спроможності до розвитку. Автором удосконалено систему показників спроможності розвитку територіальних громад сільського й селищного типів, уявлення щодо впливу чинників нової адміністративно-територіальної структури на спроможність розвитку сільських і селищних територіальних громад, уявлення щодо впливу на спроможність розвитку територіальних громад, параметрів їх території та чисельності населення, механізм управління спроможністю розвитку сільських і селищних територіальних громад на основі системи маркерів спроможності. У дисертації набуло подальшого розвитку теоретичне узагальнення і розв'язання наукової проблеми управління всередині територіальних громад сільського і селищного типів і її значення в процесі післявоєнного відновлення України. Дисертантом обґрунтовано науково-методичний підхід щодо функціонування селищних громад у післявоєнному відновленні сільського господарства в контексті відновлення господарств територіальних громад у передвоєнному стані та їх якісного перетворення на основі врахування сучасних тенденцій розвитку світового сільського господарства і використання наявних резервів розвитку громад. Автором було проведено аналіз стану та досліджено тенденції впливу на спроможність сільських і селищних територіальних громад з боку чинників, що визначилися в результаті реформування адміністративно-територіального устрою країни. Виявлено чинники, які не було враховано критеріями спроможності громад та доведено об'єктивну необхідність реформування категорії спроможності сільських і селищних територіальних громад у спроможність їхнього розвитку. Дисертантом виконано параметризацію чинників підвищення спроможності розвитку сільських і селищних територіальних громад у вигляді системи маркерів спроможності розвитку громад, які відображають основні напрямки управлінського впливу на діяльність громади і життя її мешканців. Розроблено матрицю запровадження маркерів зростання спроможності розвитку ТГ з урахуванням реальних змін, що відбуваються всередині громад, або в зовнішньому середовищі внаслідок впливу війни. Обґрунтовано та розроблено принципову схему інформаційної моделі забезпечення управління спроможністю розвитку територіальної громади (для запровадження цільового управління спроможністю громад) та алгоритму просування вихідної інформації щодо стану показників (визначальних для оцінки маркерів спроможності розвитку громад) для формування та ухвалення рішень щодо визначення планових показників маркерів розвитку спроможності громад. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що основні положення і висновки, наведені в дисертаційній роботі, доведено до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, впровадження яких сприятиме реалізації запропонованих напрямів розвитку в контексті результатів, що спрямовані на подолання дефіциту знань щодо управління розвитком сільських і селищних територіальних громад на основі ідентифікації та розширення можливостей із підприємництва, ефективності використання ресурсів, запровадження управлінських механізмів досягнення найважливіших цілей забезпечення збільшення спроможності розвитку громад в період післявоєнного відновлення. Ключові слова: територіальні громади, сільські території, суб'єкти господарювання, спроможність розвитку, соціально-економічний розвиток, фермерський бізнес, управління, логістика, адміністративно-територіальний устрій, муніципальні бюджети, трансфerti, муніципальні послуги, адміністративні послуги, бюджетна децентралізація, післявоєнне відновлення.

2. The dissertation is devoted to substantiating and developing theoretical and methodological support, scientific and methodological foundations, and practical recommendations regarding activities of rural and settlement territorial communities in the context of ensuring a high level of development capacity during post-war recovery. The aim of the dissertation is the theoretical and methodological justification and development of mechanisms for managing the development capacity of rural and settlement territorial communities in the process of post-war recovery of Ukraine. The scientific novelty of the obtained results lies in deepening theoretical and methodological provisions and developing scientific and practical recommendations for designing an integrated system for managing the development capacity of rural and settlement communities in Ukraine's post-war recovery. The author introduces the concept of development capacity of a territorial community into academic discourse as a

synthetic category reflecting its ability to gradually improve positive economic performance indicators and residents' quality of life. A system of development capacity markers for rural and settlement communities is elaborated as indicators of managerial decisions that create development conditions or guarantee measurable improvement in development capacity. The author has improved the system of indicators of development capacity for rural and settlement communities, conceptual understanding of the influence of factors of the new administrative-territorial structure, and the influence of territory size, population, and other parameters. A mechanism for managing development capacity based on such markers has also been improved. The dissertation further advances the theoretical generalisation and solution of the scientific problem concerning the essence and components of management systems within rural and settlement communities and their significance in post-war recovery. The author defines the operational features of rural and settlement communities as the foundation for post-war reconstruction of Ukraine's agriculture. A scientific and methodological approach to the functioning of settlement communities during post-war agricultural recovery is substantiated, involving restoration to pre-war conditions and qualitative transformation based on global agricultural development trends and community resource potential. The overall cause of emerging community functioning problems is identified as an insufficient level of analytical preparation during the design of decentralisation programmes. This necessitates reforming the content and categories of community development capacity. Changes are proposed in approaches to the use of mechanisms supporting financial, economic, and social development in the interests of community residents and the state. Factors excluded from existing capacity criteria were identified, substantiating the need to reform the current category of community capacity into the notion of development capacity. Growth points for rural and settlement communities were defined, confirming that population size and territory area directly affect performance results. Based on analysis of reporting data of community clusters, the author formed markers of development capacity growth taking into account location and resources, forming the basis for annual stakeholder-led assessment and planning. The dissertation substantiates improvements in economic and mathematical tools analysing empirical data and correlations between identified factors and capacity indicators through a set of markers. A matrix for implementing development capacity markers was created considering internal and external wartime changes. A conceptual schematic information model for managing community development capacity and an algorithm for transmitting indicator data to inform decision-making on planned development targets are proposed. The practical significance of the findings lies in developing methodological tools and practical recommendations whose implementation will support the proposed development pathways aimed at addressing knowledge gaps in managing rural and settlement community development by identifying and expanding entrepreneurial opportunities, improving resource use efficiency, and implementing managerial mechanisms to achieve key goals of increasing development capacity during post-war recovery. Keywords: local communities, rural areas, business entities, capacity for development, socioeconomic development, farming businesses, management, logistics, administrative-territorial structure, municipal budgets, transfers, municipal services, administrative services, budget decentralization, postwar reconstruction.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Савченко О. С. Актуалізація розвитку підприємництва як чинника фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. Теорія та практика управління суб'єктами підприємництва : колективна монографія / за заг. ред. Т. В. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. С. 213–222. URL : <https://philarchive.org/archive/PAV-48>.
- Савченко О. С. Контури системи управління всередині сільських та селищних об'єднаних територіальних громад. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2021. Вип. 3 (267). С. 85–93. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSunU_2021_3_15.
- Савченко О. С. Проблеми забезпечення спроможності та ефективності сільських та селищних об'єднаних територіальних громад. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2020. Вип. 6 (262). С. 103–112. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSunU_2020_6_18.
- Savchenko A. Problems of Public Administration in the United Territorial Communities in Ukraine. Економічний вісник Донбасу. 2019. № 4 (58). С. 144–150. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/169031>.
- Kolosov, Andrii & Glinkowska-Krauze, Beata & Chebotarov, Iegor & Savchenko, Oleksandr & Chebotarov, Viacheslav, "Формування Спроможності Сільських І Селищних Об'єднаних Територіальних Громад В Україні: Використання Досвіду Польщі," Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal, Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal, vol. 6(4). DOI: 10.22004/ag.econ.308589.
- Савченко О. С. Актуалізація нових аспектів формування публічного простору усередині об'єднаних територіальних громад в Україні. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2019. № 6 (329). Ч. 1. С. 44–54. URL : <http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/216>.
- Савченко О. С. Актуальні питання розвитку підприємництва в сільськогосподарській сфері. Економіка і менеджмент 2020: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., у 7 т. (Дніпро, 2–3 квіт. 2020 р.). Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. Т. 4: Розвиток глобального підприємництва та управління ефективністю у сфері торгівлі та обслуговування. С. 23–25.
- Савченко О. С. Актуальність зміни парадигми оподаткування доходів фізичних осіб у селищних і сільських територіальних громадах з метою збільшення їх доходів. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матер. VI Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Полтава, 30–31 березня 2023 . Полтава, 2023. Ч. 1. С. 580–582. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/zbirnykberezen2023ch1sekcija12341.pdf>.
- Савченко О. С. Визначення актуальних чинників спроможності сільських і селищних об'єднаних територіальних громад. Адміністративно-територіальні vs економічно-просторові кордони регіонів: матер. Міжнар. наук.-практ.-конф. (19–20 березня 2020 р.) / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» ; редкол.: Данилишин Б. М. (голов. ред.) та ін. Київ : КНЕУ, 2020. С. 415–419. URL : <https://ir.kneu.edu.ua/items/c77ded20-d932-47b6-b370-c886c075161d>
- Савченко О. С. Запровадження критеріального підходу до оцінювання рішень при створенні територіальних економічних кластерів. Економіка і менеджмент 2019: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., (Дніпро, 18–19 квіт. 2019 р.). Дніпро : Видавець Біла К.О., 2019. Т. 8: Економіко-управлінські аспекти розвитку соціально-економічних систем. С. 78–80.
- Савченко О. С. Механізм використання чинників розвитку сільських і селищних територіальних громад у післявоєнному відновленні сільського господарства України. Актуальні виклики розвитку інформаційної діяльності в глобальному вимірі : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. С. 316–320. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10180>.
- Рогоза М.Є., Максимчук Р. Ю., Шило В. І., Савченко О.С. Стратегування проектного підходу управління ефективністю процесів сталого розвитку регіону та його суб'єктів. Економіка сьогодні: проблеми

модельовання та управління: матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-кон-ференції / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози, Г. В. Карнаухової (м. Полтава, 18–19 грудня 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2026.–С.221–224.

Наукова (науково-технічна) продукція: розроблено матрицю запровадження маркерів зростання спроможності розвитку територіальних громад з урахуванням реальних змін, що відбуваються всередині громад, або в зовнішньому середовищі внаслідок впливу війни.

Соціально-економічна спрямованість: запровадження управлінських механізмів досягнення найважливіших цілей забезпечення збільшення спроможності розвитку громад в період післявоєнного відновлення

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0123U103799 0124U005228 0124U005231 0117U005552

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колосов Андрій Миколайович

2. Andrii M. Kolosov

Кваліфікація: доктор економічних наук, професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2839-8773

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рогоза Микола Єгорович

2. Mykola Y. Rohoza

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5654-7385

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лайко Олександр Іванович

2. Oleksandr I. Laiko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7082-0862

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219088438>

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 01209765

Місцезнаходження: Французький бульвар, Одеса, 65044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальов Анатолій Іванович

2. Anatolii I. Kovalov

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6128-7012

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=eIEivNcAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудзь Тетяна Павлівна

2. Tetiana P. Hudz

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2310-5425

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=OM1-wPUAAAAJ&hl=ru&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кононенко Жанна Андріївна

2. Zhanna A. Kononenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0074-8249

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський університет економіки і торгівлі

Код за ЄДРПОУ: 01597997

Місцезнаходження: вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Перебийніс Василь Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Перебийніс Василь Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гудзь Тетяна Павлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна